

Raadsvoorstel

onderwerp	Meerjarenbegroting 2024-2027
zaaknummer	Z/23/452533
documentnummer	INT/23/1175912
portefeuillehouder	Arthur Boone
portefeuille	Financiën
behandelend ambtenaar/afdeling	Ingrid Meijerink (Fin)
telefoon	0316-595377
email	i.meijerink@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Wij bieden u de meerjarenbegroting 2024-2027 ter vaststelling aan. Het is de tweede begroting van ons college van de bestuursperiode 2022-2026. De meerjarenbegroting laat een financieel meerjarenbeeld zien dat in 2024 en 2025 sluitend is. Op basis van de toezichtvoorschriften van de provincie moet óf het jaar 2024 óf het laatste jaar 2027 structureel en reëel sluitend zijn. De nu voorliggende meerjarenbegroting voldoet hieraan. Echter de jaren vanaf 2026 laten een negatief saldo zien door een daling van de algemene uitkering.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. de meerjarenbegroting 2024 – 2027 vast te stellen overeenkomstig het aangeboden ontwerp.
2. in te stemmen met de vorming van bestemmingsreserves afschrijvingslasten van in totaal € 2.085.090 voor de volgende investeringen:
 - a. IHP 2007 Lindenhage/Tamboerijn: € 275.000;
 - b. Aanpassing tijdelijke huisvesting Platanenlaan: € 175.500;
 - c. Rioolcombi (kolkenzuiger): € 400.000;
 - d. Vervangen werkplekken hardware (2022-2025): € 1.189.790;
 - e. Vervanging software centrumafsluiting parkeerbeheer: € 44.800.

3. Waarom naar de raad

De artikelen 189 tot en met 195 van de Gemeentewet regelen de bevoegdheid van de gemeenteraad tot het jaarlijks vaststellen van de begroting van de gemeente. De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is of dat dit evenwicht binnen de looptijd van de meerjarenbegroting tot stand zal worden gebracht.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Bij ieder programma in de meerjarenbegroting wordt aangegeven wat de doelstellingen zijn en wat het beoogd effect van de inhoudelijke programmadoelstelling is.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 *Wij geven uitvoering aan ons collegeprogramma*

Voor u ligt de tweede meerjarenbegroting 2024-2027 van het collegeprogramma 2022-2026 die een tweeledig beeld schetst. In de komende bestuursperiode staan de uitvoering van het collegeprogramma en het voortvarend oppakken van onderwerpen op de raadsagenda centraal. Het is echter van essentieel belang dat we de lange termijn niet uit het oog verliezen. Het blijft cruciaal om verstandig om te gaan met onze financiën. We moeten voorzichtig zijn met het aangaan van structurele verplichtingen en niet al te grote risico's nemen.

1.2 *De nu voorliggende meerjarenbegroting 2024-2027 is structureel en reëel sluitend.*

Op basis van de toezichtvoorschriften van de provincie moet óf het jaar 2024 óf het laatste jaar 2027 structureel en reëel sluitend zijn. Wij concluderen dat de nu voorliggende meerjarenbegroting hieraan voldoet en dus structureel en reëel sluitend is.

1.3 *Het structurele tekort vanaf 2026 laat een realistisch negatief saldo zien.*

De jaren vanaf 2026 geven een negatief saldo door een daling van de algemene uitkering van ruim € 7 miljoen in 2026. De VNG heeft in juli 2023 een uitzonderlijk begrotingsadvies uitgebracht met als strekking de begrotingen 2024 en 2025 structureel sluitend te presenteren en in de jaren 2026 en 2027 een realistisch negatief saldo te tonen als gevolg van de keuze van het Rijk om onvoldoende middelen beschikbaar te stellen voor het huidige takenpakket van gemeenten. Het meerjarenbeeld van de gemeente Zevenaar komt overeen met het landelijke beeld dat de VNG schetst. Als het Rijk vasthoudt aan de huidige kortingen op de algemene uitkering dan moeten gemeenten, en dus ook de gemeente Zevenaar, vanaf 2026 schrappen in het huidige voorzieningenniveau. De VNG is momenteel in gesprek met het demissionaire kabinet, politieke partijen en Tweede Kamer. Wij hebben zorgen over de houding van het Rijk en over het slechte structurele perspectief voor 2026 en verder.

Daarnaast is het zo dat de val van het kabinet, de demissionaire status en het naar verwachting langdurige formatieproces zorgen voor onzekerheid over de landelijke koers. Over de Omgevingswet, de energietransitie, de spreidingswet, het aanpakken van de stikstofproblematiek en de Hervormingsagenda Jeugd wordt zeer verschillend gedacht. Over de definitieve invulling van deze onderwerpen moeten nog keuzes worden gemaakt die uitwerking zullen hebben op gemeenten. Daarnaast is het de vraag hoe het nieuwe kabinet zal omgaan met de algemene uitkering. Ook is het onduidelijk hoe na de verkiezingen de verhouding tussen het Rijk en de nieuwgekozen provinciebesturen van invloed zal zijn op gemeenten.

1.4 *De effecten van het vervolgtraject kadernota vanaf 2024 zijn verwerkt*

De kadernota 2024 is vastgesteld met een negatief begrotingssaldo 2024 van € 1.837.000. Op basis van de toezichtvoorschriften van de provincie moet minimaal óf het jaar 2024 óf het laatste jaar 2027 structureel en reëel sluitend zijn. De kadernota 2024-2027 voldeed hier niet aan. Gelet op dit negatieve saldo en gezien de onzekerheid omtrent de meicirculaire 2023 is de wens uitgesproken om naar mogelijkheden te zoeken om minimaal 2024 sluitend te krijgen. Hierbij lag in eerste instantie de focus op de korte termijn (2024 en 2025), maar we hebben ook gekeken naar de jaren 2026 en 2027.

Begin juni 2023 hebben wij, onder de noemer "vervolgtraject kadernota", een plan van aanpak opgesteld om dit doel te bereiken. De insteek hierbij was om het voorzieningenniveau op peil te houden waarbij de maatregelen zo min mogelijk impact hebben op de maatschappij. We hebben hierbij onder meer gekeken of er rek in reeds beschikbaar gestelde budgetten zat, of het noodzakelijk was om alle budgetten te

indexeren, er dekking uit reserves mogelijk was en of er sprake was van planningsoptimisme. Dit heeft geresulteerd in diverse voorgestelde maatregelen.

Hoewel we één vervolgtraject kadernota hebben ondernomen hebben we er toch voor gekozen om de maatregelen hieruit te verwerken in twee documenten (2e voortgangsrapportage 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2027). Een deel van de voorgestelde wijzigingen heeft namelijk al effect op 2023. Hierover hebben wij u in de 2e voortgangsrapportage 2023 geïnformeerd. Maatregelen die vanaf 2024 of later tot een financieel effect leiden hebben we opgenomen in de meerjarenbegroting 2024-2027. Het totale positieve effect voor het jaar 2024 bedraagt € 3.531.000. Hiervan is € 804.000 opgenomen in de 2^e voortgangsrapportage 2023 en € 2.727.000 in de meerjarenbegroting 2024-2027. De resultaten van het vervolgtraject kadernota als geheel treft u als bijlage aan bij deze meerjarenbegroting 2024-2027.

Het positieve effect van het vervolgtraject kadernota in de meerjarenbegroting 2024-2027 bedraagt voor het jaar 2024 € 2.727.000. Hiervan heeft € 1.955.000 (structureel) betrekking op het niet doorvoeren van inflatiecorrectie op de bestaande budgetten. Het al dan niet indexeren van budgetten was een belangrijk speerpunt van het vervolgtraject kadernota. Van alle budgetten hebben we beoordeeld of inflatiecorrectie noodzakelijk was, of dat het bedrag mogelijk ingezet kon worden als dekking voor het begrotingstekort. Op hoofdlijnen hebben we ervoor gekozen om o.a. budgetten waar we in voorgaande jaren tekort kwamen en budgetten met onderliggende contractuele overeenkomsten wel te indexeren. Daarnaast hebben we in de 1e voortgangsrapportage 2023 en de kadernota 2024-2027 al diverse budgetten structureel verhoogd waardoor dit nu niet nodig was, of voor een lager percentage. Denk hierbij aan bijdrages aan verbonden partijen, gas- en elektriciteitskosten en budgetten binnen het sociaal domein. Daarnaast hebben we ook diverse kleinere posten niet geïndexeerd omdat hier op basis van de afgelopen drie jaar nog enige ruimte in zat. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kosten materieel en een deel van de afdelingsbudgetten. Door het relatief hoge inflatiepercentage heeft dit een relatief hoge impact.

Hoewel de begroting wel gevoeliger is geworden voor onvoorziene en onverwachte ontwikkelingen, denken wij de maatregelen uit het vervolgtraject kadernota verantwoord zijn geweest. In de paragraaf weerstandsvermogen in de meerjarenbegroting hebben we hier wel een risico voor opgenomen.

2.1 Om structurele bestedingsruimte te creëren in de begroting kan voor een aantal investeringen een bestemmingsreserve afschrijvingslasten gevormd worden.

Eén van de maatregelen uit het vervolgtraject kadernota is de vorming van een vijftal bestemmingsreserves afschrijvingslasten voor een totaalbedrag van € 2.085.090. Het instellen van bestemmingsreserves is voorbehouden aan de raad. Door voor een aantal investeringen een bestemmingsreserve afschrijvingslasten te vormen dekken we de jaarlijkse afschrijvingslasten van de geselecteerde investeringen. Doordat de afschrijvingslasten uit deze investeringen in het verleden als nadeel in de begroting zijn opgenomen, levert deze actie nu een voordeel op. Dit voordeel is nodig om te komen tot een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting 2024-2027. Het betreft de volgende investeringen:

- IHP 2007 Lindenhage/Tamboerijn: € 275.000;
- Aanpassing tijdelijke huisvesting Platanenlaan: € 175.500;
- Rioolcombi (kolkenzuiger): € 400.000;
- Vervangen werkplekken hardware (2022-2025): € 1.189.790;
- Vervanging software centrumafsluiting parkeerbeheer: € 44.800.

Deze investeringen zijn het meest rendabel, omdat ze allen een relatief snelle afschrijvingstermijn (maximaal 10 jaar) hebben. Hiermee bereiken we met een zo beperkt mogelijke aanspraak op de algemene reserves een zo hoog mogelijke extra structurele ruimte op de kortere termijn.

Alternatieven

n.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De meerjarenbegroting is onderdeel van de planning en control-cyclus. Door middel van tussentijdse voortgangsrapportages en de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid, de mate waarin doelen zijn behaald, de bereikte resultaten en financiële overschotten en tekorten.

7. Klimaat en duurzaamheid

Bij programma 7 gaan we in op de ontwikkelingen bij duurzaamheid.

8. Communicatie

De digitale meerjarenbegroting wordt op het portal van de gemeente Zevenaar gepresenteerd: <https://zevenaar.pcportal.nl/>. Bij dit raadsvoorstel treft u de begroting in pdf-formaat aan, zodat u ook op deze wijze kennis kunt nemen van de inhoud. In dit format treft u op meerdere plaatsen een herhaling van teksten aan. Dit is een technisch gevolg van het werken met een website.

9. Kosten, baten en dekking

Het actuele financieel meerjarenbeeld is als volgt:

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Primitieve begroting 2023-2026	-392	3.709	5.508	-1.948	-2.185
1e Voortgangsrapportage 2023	-5.521	-1.630	-1.502	382	-1.915
Kadernota 2024	0	-3.916	-3.791	-3.359	-3.317
2e voortgangsrapportage 2023	-7	-1.041	1.347	-583	789
Wijzigingen tot de begroting 2024-2027	0	0	0	0	0
Stand tot de begroting	-5.920	-2.878	1.562	-5.508	-6.627
1. Autonome ontwikkelingen	0	518	-110	-660	-1.520
2 Actualisatie bestaand beleid	0	-376	-376	-376	-376
3. Nieuw beleid	0	-382	-142	-202	-229
5. Vervolgtraject kadernota	0	2.727	2.418	2.480	2.910
Totaal mutaties begroting	0	2.486	1.790	1.242	785
Saldo meerjarenbegroting 2024-2027	-5.920	-391	3.352	-4.266	-5.841
Eliminatie incidentele baten en lasten		865	-161	-325	55
Structureel begrotingssaldo		474	3.191	-4.591	-5.786

Het begrotingssaldo na de kadernota 2024 kwam uit op een nadeel van € 1.837.000. De mutaties die volgen uit de 2e voortgangsrapportage komen in 2024 uit op een nadeel van € 1.041.000. De mutaties in deze begroting zijn voor 2024 opgeteld € 2.486.000 positief. Dit leidt tot een nieuw negatief

begrotingssaldo in 2024 van € 391.000. Na eliminatie van incidentele baten en lasten komt het structurele begrotingssaldo uit op € 474.000 (positief) in 2024.

Ook het jaar 2025 laat een positief saldo zien: in 2025 wordt nog een stijging van de algemene uitkering verwacht. Daarna slaat het resultaat om in een negatief saldo, voornamelijk door een daling van de algemene uitkering van ruim € 7 miljoen in 2026. De jaren 2026 en 2027 zijn daarmee zogenaamde ravijnjaren geworden.

De mutaties die zijn opgenomen in deze meerjarenbegroting bestaan uit autonome ontwikkelingen, actualisatie bestaand beleid en nieuw beleid. Het onderdeel "Financieel meerjarenbeeld" in de meerjarenbegroting 2024-2027 geeft een volledig beeld van alle financiële ontwikkelingen. Uiteraard vindt u deze mutaties ook terug bij iedere programma ("Wat kost het"). Structurele mutaties die opgenomen en toegelicht zijn in de 2^e voortgangsrapportage 2023, zijn tevens financieel verwerkt in het meerjarenbeeld van deze begroting, maar hierin niet meer nader toegelicht.

In bovenstaande tabel maken wij daarnaast inzichtelijk of sprake is van een structureel begrotingsevenwicht. Incidentele lasten en baten beïnvloeden het structurele begrotingssaldo. In 2024 en 2027 zijn de incidentele lasten hoger dan de incidentele baten. In 2025 en 2026 is dit omgekeerd. Elimineren we incidentele baten en lasten dan heeft dit een positief effect op het structurele meerjarenbeeld in 2024 en 2027 en een negatief effect in 2025 en 2026. Gelet op de voorschriften van de provincie Gelderland voldoen we aan de voorwaarden van een structureel en reëel sluitende begroting. Het begrotingsjaar 2024 is immers reëel structureel sluitend. Ons weerstandsvermogen laat in deze meerjarenbegroting een goed niveau zien en komt uit op een ratio van 2,3.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/23/1181080	Meerjarenbegroting 2024-2027
2.	INT/23/1180930	Notitie vervolgtraject kadernota 2024-2027

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	Meerjarenbegroting 2024-2027
zaaknummer	Z/23/452533
documentnummer	INT/23/1175912

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 189 van de Gemeentewet;

besluit:

1. de meerjarenbegroting 2024 – 2027 vast te stellen overeenkomstig het aangeboden ontwerp;
2. in te stemmen met de vorming van bestemmingsreserves afschrijvingslasten van in totaal € 2.085.090 voor de volgende investeringen:
 - a. IHP 2007 Lindenhage/Tamboerijn: € 275.000;
 - b. Aanpassing tijdelijke huisvesting Platanenlaan: € 175.500;
 - c. Rioolcombi (kolkenzuiger): € 400.000;
 - d. Vervangen werkplekken hardware (2022-2025): € 1.189.790;
 - e. Vervanging software centrumafsluiting parkeerbeheer: € 44.800.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 8 november 2023 .

De griffier
I.M. van Dijk

De burgemeester
drs. L.J.E.M. van Riswijk